

PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Panevėžio miesto savivaldybės tarybai

Panevėžio miesto savivaldybės administracijai

IŠVADA

DĖL PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS IMTI TRUMPALAIKĘ PASKOLĄ IŠ VALSTYBĖS BIUDŽETO LAIKINAM PAJAMŲ TRŪKUMUI PADENGTI

2020 m. spalio 21 d. Nr. I-4

Panevėžys

TURINYS

IŽANGA.....	1
VERTINIMO APIMTIS IR METODAI	2
VERTINIMO REZULTATAI.....	3
1. Apyvartinių lėšų trūkumui suvaldyti Savivaldybė gali skolintis iš valstybės biudžeto	
3	
2. Savivaldybė nesurenka planuotų biudžeto pajamų	4
IŠVADA.....	5
3. Savivaldybės taryba gali priimti sprendimą imti trumpalaikę paskolą iš valstybės biudžeto	5

IŽANGA

Biudžeto sandaros įstatymo¹ nuostatos numato savivaldybei galimybę imti trumpalaikes paskolas biudžetinėmis metais laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka šiam tikslui savivaldybės biudžeto apyvartinių lėšų. Iš valstybės biudžeto apyvartinių lėšų tokios paskolos teikiamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Savivaldybių skolos bei skolinimosi limitų taikymo tvarką reglamentuoja Vyriausybės patvirtintos Savivaldybių skolinimosi taisyklės². Vadovaujantis Savivaldybių skolinimosi taisyklių nuostatomis³, savivaldybė, norėdama iš valstybės biudžeto apyvartos lėšų gauti paskolą laikinam pajamų trūkumui padengti, kai šiam tikslui nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų, Finansų ministerijai pateikia reikiamą informaciją ir dokumentus.

¹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 10 str. 2 d.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

³ Ten pat, 5.1-5.3 p.

Pagal 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo⁴ nuostatas, iš valstybės biudžeto suteiktos trumpalaikės paskolos laikinam pajamų trūkumui padengti į skolos ir skolinimosi limitus neįskaitomos.

Vietos savivaldos įstatyme⁵ nustatyta išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija – sprendimų dėl paskolų priėmimas, gavus savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą.

Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) yra subjektas, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Panevėžio miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnyba, vykdydama jai pavestas funkcijas, rengia ir Savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės paskolų ėmimo⁶.

Vykdydama Vietos savivaldos įstatymo⁷ ir Tarnybos nuostatų⁸ reikalavimus, Tarnyba įvertino⁹ Savivaldybės skolinimosi finansinį pagrįstumą, imant trumpalaikę ne daugiau kaip 3889,0 tūkst. Eur paskolą iš valstybės biudžeto apyvartos lėšų laikinam pajamų trūkumui padengti, kai šiam tikslui nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų.

Vertinamuoju bei vertinimo atlikimo laikotarpiu Savivaldybės administracijos direktoriumi dirba Tomas Jukna. Savivaldybės skolų apskaitą tvarko Savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir finansų skyrius. Skyriaus vedėja vertinamuoju bei vertinimo atlikimo laikotarpiu dirba Audronė Meškauskienė.

Su Išvada galima susipažinti Savivaldybės interneto svetainėje www.panevezys.lt.

VERTINIMO APIMTIS IR METODAI

Vertinimo tikslas – įvertinti Savivaldybės skolinimosi finansinį pagrįstumą imant trumpalaikę ne daugiau kaip 3889,0 tūkst. Eur paskolą iš valstybės biudžeto apyvartos lėšų laikinam pajamų trūkumui padengti, kai šiam tikslui nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų, bei pateikti išvadą Savivaldybės tarybai.

Vertinamas subjektas – Savivaldybės administracija, kodas 288724610, adresas Laisvės a. 20, Panevėžys.

Vertinamas laikotarpis – 2020 metai.

Vertinimo kriterijai. Skolinimosi teisėtumas vertintas analizuojant atitiktį teisės aktams, reglamentuojantiems Savivaldybės skolinimąsi 2020 metais:

- Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymui¹⁰,
- Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymui¹¹,
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintoms Savivaldybių skolinimosi taisyklėms¹².

⁴ Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2019-12-17 Nr. XIII-2695, 12 str. 2 d.

⁵ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 16 str. 2 d. 28 p.

⁶ Ten pat, 27 str. 1 d. 3 p.

⁷ Ten pat.

⁸ Tarnybos Nuostatų, patvirtintų Savivaldybės tarybos 2019-09-26 sprendimu Nr. 1-332, 12.3 p.

⁹ Savivaldybės administracija prašymą Tarnybai pateikti išvadą dėl Savivaldybės skolinimosi galimybių pateikė 2020-10-21.

¹⁰ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 10 str. 1 d. 2 p., 2 d.

¹¹ Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2019-12-17 Nr. XIII-2695, 12 str. 2 d.

Siekiant gauti vertinimo tikslams reikalingus įrodymus, buvo analizuojami reikalingi duomenys, pateikti Savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir finansų skyriaus tvarkomos Savivaldybės išdo buhalterinės apskaitos dokumentuose.

Vertinimas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad analizuotose ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybė skolinasi laikydamasi teisės aktų reikalavimų.

Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl to, kad netikrinome visų (100 proc.) skolinimosi ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Savivaldybės administracija yra atsakinga už vertinimui pateiktų duomenų tikrumą ir teisingumą. Rengiant šią išvadą buvo vadovaujamosi nuostata, kad pateikti duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus. Vertinimo įrodymai gauti taikant dokumentų tikrinimo, skaičiavimo ir analitines procedūras.

VERTINIMO REZULTATAI

1. Apyvartinių lėšų trūkumui suvaldyti Savivaldybė gali skolintis iš valstybės biudžeto

Vyriausybė dėl koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės 2020 m. vasario 26 d. paskelbė¹³ valstybės lygio ekstremalią situaciją visoje šalyje, o nuo kovo 16 d. – karantiną.

Finansų ministerija prognozuoja¹⁴, kad dėl koronaviruso (COVID-19) sukeltos ekstremalios situacijos įtakos, bendrai į savivaldybių biudžetus gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) šiais metais gali būti surinkta apie 7,7 proc. mažiau nei buvo planuota. Finansų ministerijos prognozuojama Savivaldybės biudžeto pajamų iš GPM netektis 2020 metais – 3889,0 tūkst. Eur.

Vadovaujantis Vyriausybės 2020 m. balandžio 8 d. priimto protokolinio sprendimo 2 punktu, savivaldybėms Savivaldybių skolinimosi taisyklėse¹⁵ nustatyta tvarka yra suteikiamos trumpalaikės paskolos iš valstybės biudžeto, siekiant padėti joms suvaldyti dėl planuotų pajamų nesurinkimo atsiradusį apyvartinių lėšų trūkumą. Pagal šio sprendimo 3 punktą, savivaldybės galės grąžinti šias trumpalaikes paskolas iš 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme numatytų lėšų, kurių dydžiai bus nustatomi pagal faktinius savivaldybių 2020 metais negautų pajamų (išskyrus savarankiškai administruojamas pajamas ir vietines rinkliavas) dydžius Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatyme¹⁶ nustatyta tvarka.

Atkreiptinas dėmesys - jei trumpalaikės paskolos grąžinimui nepakaktų savivaldybių negautų pajamų kompensacijai numatytų lėšų ir jos grąžinimas tektų savivaldybei iš turimų tų metų asignavimų per kelerių metų laikotarpį, toks įsipareigojimas turėtų įtakos savivaldybės 2021 m. ir paskesnių metų grynajam skolinimosi limitui, o jos grąžinimas bus laikomas ilgalaikių įsipareigojimų grąžinimui¹⁷.

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“, 5 p.

¹³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020-02-26 nutarimas Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremalios situacijos paskelbimo“.

¹⁴ Interaktyvu: [https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/2020_rugsejis\(2\).pdf](https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/2020_rugsejis(2).pdf), 2020-10-20.

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁶ Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas, 1997-07-02 Nr. VIII-385, 13 str. (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁷ Interaktyvu: <https://finmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/savivaldybiu-duk>, Atsakymai į savivaldybių klausimus. Trumpalaikių virtimas ilgalaikėmis/valstybės skola.

2. Savivaldybė nesurenka planuotų biudžeto pajamų

Per tris šių metų ketvirčius į Savivaldybės biudžetą pajamų¹⁸ gauta 2734,0 tūkst. Eur mažiau nei planuota. GPM, kuris sudaro didžiausią – 87,8 proc. biudžeto pajamų dalį (Savivaldybės biudžeto pajamų plane), gauta 2833,5 tūkst. Eur mažiau nei planuota. Savivaldybės šių metų trijų ketvirčių faktinis biudžeto pajamų, iš jų ir GPM plano, vykdymas pateiktas lentelėje.

Lentelė. Savivaldybės 2020 metų I-III ketvirčių biudžeto pajamų (iš jų GPM) plano vykdymas, tūkst. Eur.

2020 m.	Planas		Faktiškai gauta		Plano neįvykdymas, proc.		Gauta daugiau (+) / mažiau (-)	
	Savivaldybės biudžeto pajamų	iš jų GPM	Savivaldybės biudžeto pajamų	iš jų GPM	Savivaldybės biudžeto pajamų	iš jų GPM	Savivaldybės biudžeto pajamų	iš jų GPM
I ketv.	11799,5	10153,0	11613,5	9955,0	1,6	2,0	-186,0	-198,0
II ketv.	14391,5	13219,0	12914,0	11817,4	10,3	10,6	-1477,5	-1401,6
III ketv.	13155,5	12570,0	12085,0	11336,1	8,1	9,8	-1070,5	-1233,9
Iš viso I-III ketv.	39346,5	35942,0	36612,5	33108,5	6,9	7,9	-2734,0	-2833,5

Šaltinis - Panevėžio miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir finansų skyriaus pateiktus duomenis.

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos administruoja GPM ir faktiškai įplaukusias lėšas iš GPM nustatytu dydžiu perveda į Savivaldybės biudžetą. Pasitvirtinus Finansų ministerijos prognozei dėl 3889,0 tūkst. Eur mažesnio nei planuota GPM surinkimo ir įvertinus faktinę šių metų trijų ketvirčių GPM netektį - 2833,5 tūkst. Eur, per ketvirtą ketvirtį į Savivaldybės biudžetą GPM būtų nepervesta dar 1055,5 tūkst. Eur.

Pagal Savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir finansų skyriaus pateiktus duomenis, trumpalaikę 3889,0 tūkst. Eur paskolą iš valstybės biudžeto planuojama imti dėl numatomo biudžeto pajamų trūkumo, kuri sąlygoja koronaviruso (COVID-19) keliamos rizikos Savivaldybės biudžetui. Ši trumpalaikė paskola būtų naudojama Savivaldybės 2020 metų biudžete suplanuotoms išlaidoms finansuoti: darbo užmokesčiui – 3488,4 tūkst. Eur, socialinio draudimo įmokoms – 50,6 tūkst. Eur ir prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidoms – 350,0 tūkst. Eur.

Atkreiptinas dėmesys - jei Savivaldybė kreipsis dėl didesnės nei faktiškai negautų pajamų dydį atitinkančios trumpalaikės paskolos, privalės įvertinti ir prisiimti visas rizikas dėl finansinių srautų valdymo ir trumpalaikių paskolų grąžinimo galimybių.

Savivaldybės administracija yra atsakinga už Savivaldybės vardu prisiimtų paskolų naudojimą pagal Savivaldybės tarybos nurodytą paskirtį teisės aktų nustatyta tvarka.

¹⁸ Savivaldybės biudžeto pajamos: GPM, pajamos ir mokesčiai iš turto (žemės mokestis, nekilnojamojo turto mokestis, paveldimo turto mokestis, dividendai, valstybinės žemės nuomos mokestis) ir kitos pajamos ir rinkliavos (pajamos iš baudų ir konfiskacijų, kitos neišvardytos pajamos ir valstybės rinkliavos). Šios biudžeto pajamų rūšys sudaro 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo, 2019-12-17 Nr. XIII-2695, 6 priede prognozuojamų pajamų į savivaldybės biudžetą sudėtį.

IŠVADA**3. Savivaldybės taryba gali priimti sprendimą imti trumpalaikę paskolą iš valstybės biudžeto**

Savivaldybės taryba gali priimti sprendimą imti ne daugiau kaip 3889,0 tūkst. Eur paskolą iš valstybės biudžeto apyvartos lėšų laikinam pajamų trūkumui padengti.

Savivaldybės kontrolierė

Laima Skeirytė

Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja

Jolita Mečionytė